

NR. 11. VORDERING VAN SPECIALIST TOT VERGOEDING VAN SCHADE ALS GEVOLG VAN SLUITING VAN ZIJN KLINISCHE AFDELING

Voor de feitelijke situatie zie 94/17. Deze zaak is aanhangig gemaakt door de collega-psychiater. Aannemelijk wordt geacht dat de specialist in een overgangssituatie als gevolg van de specifieke omstandigheden van het geval schade heeft geleden. Overigens wordt het gevorderde afgewezen omdat niet aannemelijk is geworden dat de psychiater in de nieuwe situatie schade lijdt, althans hoeft te lijden.

Scheidsgerecht voor het Nederlandse Ziekenhuiswezen

(prof. mr. T.A.W. Sterk, voorzitter, B.T.P. Fontein, mevrouw mr. A.M. Goudsmit, mevrouw drs. D.M. Janse van Mantgem, mr. L. Schuman, leden, met bijstand van mr. L.J.C.M. Horbach, griffier)

16 juni 1995

Bindend advies (94/61) in de zaak van:

A,
wonende te X,
eiser,
gemachtigde: mr. D.H. Lodder,

tegen:

de Stichting,
B,
gevestigd te X,
verweerster,
gemachtigde: mr. B. Sluyters.

Partijen worden hierna mede aangeduid als 'A' en 'B'.

1. De procesgang

1.1. A heeft, na zijn eis bij gelegenheid van de mondelinge behandeling verminderd te hebben, gevorderd dat het Scheidsgerecht:

1. voor recht verklaart dat B aansprakelijk is voor de schade die A lijdt ten gevolge van de sluiting van het klinisch gedeelte van diens psychiatrische praktijk in B, bestaande uit 24 bedden, alsmede de schade die door de voormelde beddenreductie wordt veroorzaakt aan de poliklinische psychiatrische praktijk van A in B.

2. B veroordeelt tot vergoeding aan A van de schade groot f 583.000,= die A lijdt door de sluiting van het klinisch gedeelte van zijn psychiatrische praktijk in B, bestaande uit 24 bedden en de aantasting van zijn poliklinisch-psychiatrische praktijk in B als gevolg van voormelde beddenreductie, vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 13 november 1992, althans vanaf 16 december 1994.

3. B veroordeelt in de kosten van dit geding, de kosten van de raadsman daaronder begrepen.

1.2. B heeft bij memorie van antwoord geconcludeerd tot afwijzing van het gevorderde, met veroordeling van A in de kosten van het Scheidsgerecht en in die van juridische bijstand van B.

1.3. Op 7 april 1995 heeft de mondelinge behandeling van het verzoek plaatsgevonden. Daarbij waren aanwezig partijen, vergezeld van hun gemachtigden. Namens B was aanwezig C, directeur Patiëntenzorg. Namens A was voorts aanwezig D.

Beide partijen hebben hun standpunten aan de hand van pleitnota's toegelicht.

1.4. Beide partijen hebben produkties in het geding gebracht.

2. Samenvatting van het geschil

2.1. B exploiteert – verdeeld over twee verschillende locaties (E en F genoemd) – een ziekenhuis te X. B is per 1 januari 1992 ontstaan uit een fusie van het G en het H. Op beide locaties wordt psychiatrie bedreven. Daartoe zijn op de zogenaamde E-locatie 23 bedden beschikbaar. Tot 1 januari 1995 waren daarnaast op de zogenaamde F-locatie 24 bedden beschikbaar.

2.2. A is sedert 1979 op de F-locatie werkzaam als psychiater. A heeft toentertijd een bedrag van f 150.000,- aan het G ziekenhuis betaald voor de overname van de praktijk. Op de E-locatie is sedert 1980 dhr. I als zodanig werkzaam. Tussen beide psychiaters is het sedert de fusie nog niet tot maatschapvorming gekomen.

2.3. Medio tachtiger jaren had het G het voornemen om nieuwbouw te plegen. De overheid wilde daaraan medewerking verlenen op voorwaarde dat het ziekenhuis zou afzien van haar klinische afdeling Psychiatrie, zulks in verband met de oprichting van een nieuw Algemeen Psychiatrisch Ziekenhuis te X. Het G heeft daarmee ingestemd.

2.4. Op 25 mei 1987 is tussen het bestuur en de medische staf van het G een convenant gesloten. In dit convenant werd onder meer het volgende bepaald:

‘Het bestuur neemt een uiterste wilsinspanningsverplichting op zich, om aantoonbare schade als gevolg van de opheffing van de functies psychiatrie en urologie van betrokken praktijken te (doen) compenseren. ... Overigens behoudt elke specialist zich het recht op schadevergoeding voor indien hij of zij door de nieuwbouw aantoonbare schade lijdt. Als uitgangspunt van schadevergoedingen geldt de praktijkomvang van de betrokken specialisten – en waar het psychiatrie en urologie betreft specialismen (i.e. de respectievelijke maatschappen als zodanig) – op de datum van deze overeenkomst.’

2.5. Het G heeft nadien, in verband met de fusie met het H, afgezien van haar bouwplannen.

2.6. Op 1 januari 1995 is het nieuwe Algemeen Psychiatrisch Ziekenhuis te X geopend en is de klinische afdeling Psychiatrie op de F-locatie gesloten.

2.7. Bij schrijven van 29 maart 1994 heeft B aan I en A onder meer het navolgende medegedeeld:

‘Wij zijn van mening dat ook na 1 januari 1995 behoefte bestaat aan 2 psychiaters voor de uitoefening van de functie psychiatrie in het B. Beide psychiaters kunnen gezamenlijk beschikken over de klinische en de poliklinische faciliteiten binnen het B en dienen gezamenlijk afspraken te maken.

Gezien uw beider bereidheid tot samenwerking, die door het stafbestuur is bevestigd, nodigen wij u uit voor 1 juni a.s. een samenwerkingsovereenkomst en/of maatschapsovereenkomst te sluiten en ter goedkeuring aan ons en het stafbestuur voor te leggen.

In een separaat traject nodigen wij collega A en, voor zover van belang gezien een recente brief van zijn juridisch adviseur, collega I uit duidelijk te maken welke schade blijkbaar ontstaat of ontstaan is, welke compensatie verwacht wordt en door wie en op welke gronden die compensatie naar uw mening geboden dient te worden. Zo spoedig mogelijk na ontvangst van deze informatie zullen wij met u in overleg treden over een mogelijke oplossing voor dit punt dan wel een afspraak met u maken via welke procedure een uitspraak ter zake gekregen kan worden.’

2.8. I heeft vervolgens bij het Scheidsgerecht een procedure aangespannen tegen B vanwege de in deze brief neergelegde toelating van A per 1 januari 1995 tot de ten behoeve van het specialisme psychiatrie op de E-locatie beschikbare bedden. Het Scheidsgerecht heeft I bij beslissing van 28 december 1994 in het ongelijk gesteld.

2.9. A legt aan zijn vordering ten grondslag dat B toerekenbaar tegenover hem tekortschiet in de nakoming van haar verplichtingen op grond van de onder 2.2 genoemde koopovereenkomst, de toelatingsovereenkomst en het onder 2.4 genoemde convenant en daarnaast onrechtmatig jegens hem handelt door tot vermelde beddenreductie over te gaan, zonder dat daaraan enige schadevergoeding is verbonden en zonder zich enige inspanning te getroosten die schade te (doen) compenseren. De omvang van zijn schade baseert hij op een door hem in geding gebrachte berekening.

2.10. B wijst erop dat zij er voor heeft zorggedragen dat A vanaf 1 januari 1995 gebruik kan maken van de aan de afdeling Psychiatrie op de E-locatie ter beschikking gestelde bedden. Aldus beschikt hij over naar huidige

maatstaven adequate voorzieningen. In dat verband wordt opgemerkt dat door de opening van het in de onmiddellijke omgeving liggende Algemeen Psychiatrisch Ziekenhuis de behoefte aan opnames zal afnemen, dat een klinisch psychiatrische afdeling met 23 bedden en twee psychiaters landelijk gezien gebruikelijk is voor een ziekenhuis met de aard en omvang als dat van B en dat toelating van A tot de E-locatie – die aanzienlijk groter is dan de F-locatie – hem groeimogelijkheden voor zijn praktijk geeft.

Daarnaast heeft zij A eerder gewezen op de mogelijkheid van indiensttreding bij het op te richten APZ en daarvoor contacten gelegd. Zij heeft ook A gewezen op de mogelijkheid van een beroep op de saneringsregeling; in onderling overleg is inmiddels ook een dergelijk beroep ingesteld.

Aldus heeft zij aan de op haar rustende verplichtingen voldaan.

B betwist dat zij op grond van onrechtmatige daad aangesproken kan worden. Het risico dat een praktijk van een specialist – die vrije ondernemer is – door beddenreductie terugloopt rust op de specialist zelf.

B betwist voorts de omvang van de gestelde schade. In dat verband merkt zij nog op dat de omvang van de schade op grond van het onder 2.4 genoemde convenant gerelateerd moet worden aan A's praktijkomvang van 1987.

3. De bevoegdheid van het Scheidsgerecht

De bevoegdheid van het Scheidsgerecht wordt door partijen niet betwist en volgt uit de door partijen gesloten toelatingsovereenkomst.

4. Beoordeling van het geschil

4.1. Hoewel B op zichzelf geen verwijt kan worden gemaakt van de beddenreductie – deze is het gevolg van overheidsbeleid en niet (in ieder geval niet in belangrijke mate) van handelen of nalaten van B – heeft zij zich blijkens de inhoud van het hiervoor onder 2.4 weergegeven convenant als rechtsopvolgster van het G tegenover A verplicht om de door hem te lijden schade als gevolg van de sluiting van de klinische afdeling Psychiatrie door de komst van het APZ per 1 januari 1995 te compenseren of te doen compenseren.

4.2. Naar het oordeel van het Scheidsgerecht heeft A echter niet aannemelijk gemaakt dat hij, nu hij – samen met I – kan beschikken over de bedden op de E-locatie, in de huidige situatie schade lijdt, althans hoeft te lijden.

Daarbij neemt het Scheidsgerecht in aanmerking dat voor wat betreft de omvang van de gestelde schade (op grond van het convenant) het jaar 1987 als uitgangspunt moet worden gehanteerd en dat mogelijke schade als gevolg van de komst van het APZ – bijvoorbeeld een verminderde beddenbezetting – niet aan B is te wijten en ook niet geacht moet worden te behoren tot de schade waarvan B compensatie heeft toegezegd; het betreft immers geen schade die het gevolg is van de sluiting van de klinische afdeling Psychiatrie op de F-locatie.

Daarnaast moet worden opgemerkt dat – zoals onweersproken is gesteld – het aantal A thans ter beschikking staande bedden in overeenstemming is met wat thans in met B vergelijkbare ziekenhuizen gebruikelijk is; met minder bedden worden door kortere opnames relatief meer patiënten geholpen, hetgeen door de tariefstructuur tevens gepaard gaat met relatief hogere financiële vergoedingen. Tenslotte moet worden opgemerkt dat A door de toegang tot de E-locatie de mogelijkheid heeft de omvang van zijn praktijk te vergroten.

4.3. Wel is het zo dat aannemelijk is dat A eind 1994 en in 1995 schade heeft geleden door de verplichte beëindiging van zijn klinische praktijk in het G en de onzekerheid omtrent zijn toelating tot de E als gevolg van de door de I geëntameerde procedure.

Omdat A eerst op 28 december 1994 de zekerheid kreeg dat hij na 1 januari 1995 patiënten klinisch kon behandelen, heeft hij in de periode daaraan voorafgaande zijn praktijk moeten afbouwen, waardoor hij schade zal hebben geleden. Gezien de toezegging van B om dergelijke schade – die voortvloeit uit de sluiting – te vergoeden en de omstandigheid dat A geen verwijt gemaakt kan worden van het door I gedane beroep op het Scheidsgerecht acht het Scheidsgerecht het redelijk dat B de als gevolg hiervan ontstane schade zal vergoeden.

4.4. Het Scheidsgerecht stelt de schade ex aequo et bono vast op een bedrag van f 100.000,=. Hierover is B sedert 1 januari 1995 – vanaf die datum was B in verzuim – de wettelijke rente verschuldigd.

Mocht A in aanmerking komen voor een uitkering van het saneringsfonds dan dient die uitkering in mindering te worden gebracht op het, op grond van dit vonnis, door B aan A te betalen bedrag. Mocht A in aanmerking komen voor een uitkering van het garantiefonds dan dient die uitkering in mindering te worden gebracht op het op grond van dit vonnis door B aan A te betalen bedrag.

4.5. B wordt, als de overwegend in het ongelijk gestelde partij, in de kosten van A en in de kosten van het Scheidsgerecht verwezen.

5. Beslissing

Het Scheidsgerecht stelt het navolgende bindend advies vast:

5.1. Voor recht wordt verklaard dat B aansprakelijk is voor de schade die A lijdt ten gevolge van de sluiting van het klinisch gedeelte van diens psychiatrische praktijk in B, bestaande uit 24 bedden, alsmede de schade die door voormelde beddenreductie wordt veroorzaakt aan de poliklinische praktijk van A in B.

5.2. B wordt – met inachtneming van het onder 4.4, laatste zin overwogene – veroordeeld tot vergoeding van de daaruit voor A voortvloeiende schade ad f 100.000,= (honderdduizend gulden), vermeerderd met de wettelijke rente vanaf 1 januari 1995.

5.3. B wordt verwezen in de kosten van de procedure, begroot op f 5.000,= aan de zijde van A en op f 6.000,= in de kosten van het Scheidsgerecht.

5.4. Wijst af het meer of anders gevorderde.